

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-12-20
Besvaras senast
2023-01-03

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2022/23:197 Unga lagöverträdarens möjlighet till ett hederligt liv

I både Tidöavtalet och i samarbetsavtalet, framför allt under rubriken ”Kriminalitet”, nämns många förslag som skulle få stora förändringar på inte bara individnivå utan också för samhället och Kriminalvården. Några sådana exempel är tanken om att ta bort straffreduktionen helt för de över 18 år, att se över straffrabatten för de under 18 år samt överväga en sänkning av straffmyndighetsåldern.

Så sent som den 2 januari 2022 trädde nya regler i kraft som innebär att när någon som är 18–20 år har begått ett brott, och det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år, ska hans eller hennes ungdom inte beaktas särskilt vid straffmätningen. Det omfattar exempelvis brott som mord, rån, grov misshandel, våldtäkt, grov utpressning, grovt narkotikabrott och grovt vapenbrott. Och effekten av denna förändring är att fler i dag döms till både längre och fler fängelsestraff. Detsamma gäller nu också för brott som i det enskilda fallet bör straffas med fängelse i minst ett år även om brottets minimistraff är lägre. Det kan till exempel handla om allvarigare fall av narkotikabrott, grov stöld, misshandel, grovt olaga hot och oaktsam våldtäkt.

Våldet kan och ska aldrig försvaras men trots detta är det viktigt att vi som politiker också är lyhörda för den forskning som finns om unga och brottslighet samt för den kritik remissvaren pekade på. Denna forskning pekar på det faktum att ju tidigare i livet en person blir dömd, desto svårare är det att leva ett hederligt liv.

Ett oplanerat slag i krogkön eller på skolgården får därför inte resultera i att vi försvårar för den 18-åring som inte kunde hantera situationen att leva ett fortsatt laglydigt liv. Däremot kan vi alltid vara tydliga med att vi aldrig accepterar brottslighet.

Den socialdemokratiska regeringen valde därför att rikta in sig på allvarlig kriminalitet bland unga myndiga, som till exempel kan begås i gängmiljö. Det är ett bättre och mer träffsäkert förslag än ett totalt slopande av straffrabatten för alla former av brottslighet.

Vi politiker måste ha perspektiv och kunna skilja mellan olika typer av brottslighet. De flesta av de unga lagöverträdarna i vårt land begår endast ett eller några få mindre allvarliga brott och slutar också att begå brott när de blir

äldre. Ett slopande av straffreduktionen även i de mindre allvarliga fallen skulle riskera att göra mer skada än nytta – och i stället locka in unga på den kriminella bana vi vill hålla dem borta ifrån.

Därför är min fråga till justitieminister Gunnar Strömmer:

Hur tänker ministern och regeringen agera för att inte konsekvenserna av förslagen i samarbetsavtalet ska riskera att leda till att fler unga människor lockas in i grövre kriminalitet?

.....

Anna Wallentheim (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch